

11.2.2025

SUPO 1249/01.04.01.03/2024

Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriön lausuntopyyntö VN/34526/2022

Suojelupoliisin lausunto luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä

Ympäristöministeriö on pyytänyt Suojelupoliisin lausuntoa otsikossa mainitusta asetusluonnoksesta.

Suojelupoliisi pitää perusteltuna asetusluonnoksen mukaista suunnitelmamallien tietosisällön ja koneluettavien tietosisältöjen kehittämistä. Kansallisen turvallisuuden suojaamiseen liittyen Suojelupoliisi kuitenkin kiinnittää huomiota ilmeisiin tietoturvariskeihin, joita tietomallien laajeneva käyttö rakennusten suunnittelu- ja toteutusvaiheessa on omiaan synnyttämään.

Erityisesti korkean turvallisuusvaatimusten rakennuskohteissa on tärkeää käsitellä kaikkea tietoa jo varhaisesta suunnitteluvaiheesta toteutuksen dokumentointiin saakka siten, ettei tieto joudu tietoturvahyökkäyksen tai muun loukkauksen kohteeksi. Tietomalli on tässä suhteessa erityinen riski, koska siihen tyypillisesti sisältyy sähköisessä muodossa kaikki rakennuskohteen olennainen tieto niin fyysisestä rakenteesta kuin teknisistä järjestelmistä. Riskit liittyvät tiedon sähköiseen käsittelyyn, tallentamiseen ja tiedonsiirtoon prosessin eri vaiheissa, joihin osallistuu eri toimijoita, joiden tietolaitteiden taso voi olla varsin kirjavaa tietoturvan tosiasiallisen toteutumisen kannalta.

Rakennuksien ja rakennushankkeiden tietoturvariskien hallinta liittyy toisinaan olennaisesti valtion ja julkisen sektorin turvakriittisiin kohteisiin. Näiden osalta usein avainasemassa toimijana on Senaatti-konserni tai puolustusvoimat, joilla on hyvät kyvykkyydet riskien hallintaan. On kuitenkin huomattava, että merkittävä osa turvakriittisestä toiminnasta on tällä hetkellä yksityisellä sektorilla, esimerkiksi palvelutuotannon johdosta. Tietomalliin liittyvien riskien hallinta saattaa jäädä vähemmälle huomiolle yksityisen sektorin toiminnassa, jossa korostuu voittopuolisesti toiminnan tehokkuus.

Tietomallin käytön edellyttämä datan säilytys viranomaisissa muodostaa merkittävän riskikeskittymän, koska tietoa kirjataan laajasti koko rakennuskannasta. Tietojen käsittelyä ja tallennusta tuottavien palvelutarjoajien rooli kriittisinä toimijoina korostuu. Esimerkiksi oikeudeton tunkeutuminen tietokantaan tai tietoliikenteen sieppaaminen voivat tyypillisesti

vaarantaa tietoturvaa. Toisaalta, myös tietomallin laajeneva käyttö tarkoittaa, esimerkiksi rakennuskohteissa, yksittäisten päätelaitteiden laajenevaa käyttöä, joka sinänsä myös lisää vaaraa siitä, että yksittäinen päätelaite rakennushankkeen kaikkine tietoineen ja heikosti suojattuna päätyy oikeudettomasti väärin käsiin.

Suojelupoliisi kiinnittää yleisesti huomiota siihen, että asetusta ja sen vaikutuksia rakennushankkeisiin sekä lupaprosesseihin, hankkeiden suunnitteluun ja käytännön toteutukseen on asetuksen antajan toimesta välttämätöntä arvioida myös kansallisen turvallisuuden ja tietoturvan näkökulmasta.

Apulaispäällikkö

Teemu Turunen

Päälakimies

Jan Sjöblom